

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12543/2022
07.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Дивка Верушевски адвокат из ..., против тужених ББ из ... чији је пуномоћник Зоран Васић адвокат из ... и ВВ из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1793/21 од 16.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 07.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1793/21 од 16.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови П 711/19 од 12.05.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужиља по основу стицања у ванбрачној заједници са ванбрачним партнером, сада пок. ГГ бив. из ... преминулим дана ...2018. године, стекла право својине са уделом од $\frac{1}{2}$ идеалног дела на стану који се налази у ..., у улици ..., у стамбеној згради за колективно становање спратности По+Пр+3+Пк означеној као зграда број 1 изграђена на кат. парц. .. у улазу број 8 на приземљу, број посебног дела 1 површине 73м² уписаног у ЛН бр .. К.О. ..., што су тужене дужне признати и трпети. Ставом другим изреке, обавезана је првотужена да тужиљи на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 140.850,00 динара, у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1793/21 од 16.09.2021. године, преиначена је пресуда Основног суда у Старој Пазови П 711/19 од 12.05.2021. године тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужиља тражила да се утврди да је по основу стицања у ванбрачној заједници са ванбрачним партнером, сада пок. ГГ бив. из ..., преминулим дана ...2018. године, стекла право својине са уделом од $\frac{1}{2}$ идеалног дела на стану који се налази у ... у улици ..., у стамбеној згради за колективно становање спратности По+Пр+3+Пк, означеној као зграда број 1 изграђена на кат. парц. ..., у улазу број 8 на приземљу, број посебног дела 1 површине 73м² уписаног у ЛН бр .. К.О. ..., што су тужене дужне признати и трпети, као неоснован, и обавезана

тужиља да на име накнаде трошкова парничног поступка исплати првотуженој износ од 90.300,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној на основу члана 404. ЗПП.

О ревизији није било потребе да се одлучује као о изузетно дозвољеној у смислу члана 404. ЗПП, јер тужиља ревизијом побија пресуду којом је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одлучио о њеном захтеву, па је у том случају ревизија увек дозвољена, сагласно одредби члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 403. став 2. тачка 2. и чланом 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужиље није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је са сада пок. ГГ живела у ванбрачној заједници од 1984. до 1997. године, када су закључили брак који је престао његовом смрћу дана ...2018. године. Пресудом Округног суда у Београду П 629/84 од 11.09.1984. године (правноснажна 09.11.1984. године) разведен је брак ГГ и његове прве супруге ДД. Између њих није вођен поступак за поделу брачне тековине. Сада пок. ГГ је добио на коришћење од Друштвеног стамбеног предузећа радника запослених ван друштвеног сектора стан површине 72,59м² који се састоји од 2,5 собе, једне кухиње, једног купатила, једне лође и подрума. Стан је бодован 1981. Године, када је пок. ГГ био у браку са првом супругом ДД. У решењу о додели стана од 27.04.1981. године наведено је да ће ГГ стан користити као носилац станарског права са члановима породичног домаћинства- супругом ДД и ћерком ББ, туженом. У стан су се дана 23.10.1988. године уселили ГГ, тужиља и тужена, тада мал. ВВ (удата ...). У уговору о коришћењу стана који је закључен 03.03.1991. године констатовано је да ће ГГ, носилац станарског права, стан користити са туженом ћерком ББ. Даном 03.03.1991. године, приликом закључења уговора о коришћењу стана састављен је записник од стране Друштвеног стамбеног предузећа радника запослених ван друштвеног сектора у коме је наведено да се, поред података унетих у уговор о коришћењу стана, констатује и затечено стање битно за обе уговорне стране, и то да је стан од 72,59м² двоипособан, да носилац станарског права ГГ у стану станије са ћерком ББ, да је разведен од прве супруге и да живи са другом женом, овде тужиљом око 10 година, са којом није у браку и да имају заједничку ћерку мал. ВВ. Даном 27.02.1992. године носилац станарског права ГГ је закључио уговор о купопродаји стана са Друштвеним стамбеним предузећем радника запослених ван друштвеног сектора у Београду и уписан је у катастру непокретности као власник спорног стана у 1/1 иделаног дела. У време откупа стана тужиља је са ГГ живела у ванбрачној заједници, а од уселења 1988. године, непрекидно живи у овом стану. Тужена ББ се никада није уселила у спорни стан. Поступак за расправљање заоставштине иза смрти пок. ГГ је прекинут, а тужиља упућена на парницу да би доказала да стан који је предмет спора представља заједничку имовину стечену у ванбрачној заједници.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев са образложењем да су у конкретном случају испуњени услови из члана 191. Породичног закона тј. да стан који је предмет спора представља заједничку имовину тужиле и сада пок. ГГ, јер је откупљен у току трајања ванбрачне заједнице са пок. ГГ, на који се сходно примењују одредбе о имовини стеченој радом брачних другова, због чега је сувласник са ½ идеалног дела стана.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду са образложењем да се на спорни однос не може применити одредба члана 191. став 1. Породичног закона, јер је стан бодован 1981. године када је пок. ГГ био у браку са сада првом супругом ДД и исти је добијен на коришћење и за ДД и ББ, али не и за овде тужилу.

По налажењу Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Право својине на спорном стану сада пок. ГГ је стекао на основу уговора о купопродаји стана од 27.02.1992. године који је, као носилац станарског права, закључио са носиоцем права располагања под условима прописаним Законом о стамбеним односима. Право на откуп стана- закључење уговора о купопродаји, не припада ванбрачном партнеру носиоца станарског права ни уз његову сагласност, јер се ни по раније важећим стамбеним прописима, ни по одредбама Закона о стамбеним односима, ванбрачни партнер не може сматрати чланом породичног домаћинства носиоца станарског права, односно закупца стана на неодређено време, осим под условом да је између њих могло бити остварено право на законско издржавање.

Стога ванбрачни партнер нема право својине на стану откупљеном у току ванбрачне заједнице. Изузетно, стан додељен једном ванбрачном партнеру у току ванбрачне заједнице улази у режим заједничке имовине из члана 191. Породичног закона у случају када је у молби за доделу стана други ванбрачни партнер пријављен као члан породичног домаћинства подносиоца молбе који је по том основу стекао бодове који су утицали на доделу стана.

У конкретном случају, предметни стан је пок. ГГ додељен на коришћење као носиоцу станарског права на неодређено време у току трајања брака са првом супругом ДД, и додељен је и за њу - у решењу о додели стана на коришћење наведено да је ће стан користити са супругом ДД и ћерком ББ, овде туженом. Стан је добијен 1981. године, пре заснивања ванбрачне заједнице тужиле и сада пок. ГГ која је заснована 1984. године. Због тога тужила неосновано захтева утврђење права сусвојине по основу стицања у ванбрачној заједници на стану откупљеном по бенефицираним, нетржишним условима. Имајући у виду да се у овом случају није стекао изузетак да се спорни стан сматра заједничком имовином тужиле и сада пок. ГГ, то нису основани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права – члана 191. Породичног закона.

Неосновано је позивање у ревизији на записник од 03.03.1991. године сачињен од стране комисије Друштвеног стамбеног предузећа радника запослених ван друштвеног сектора у Београду, у коме је констатовано да тужила станује у стану који је предмет спора, јер записник не представља правни основ за стицање права сусвојине на овом стану из напред наведених разлога.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**